

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 12. Velkiga serpana 1846.

List 32.

Sirotice. *)

(Po horvaški narodni pesmi.)

Černa zemlja neorana,
V nji je mati zakopana;
Neče več nazaj je biti,
De bo v grob préd meni iti.
Moje mamke čerňi lasi
V čerňi zemlji razčesani;
Moje mamke černe oči
V čerňi zemlji so zaspale;
Moje mamke modre usta
V čerňi zemlji umolknile;
Moje mamke bele roke
Sklenjene so v čerňi zemlji;
Moje mamke dobro serce
V čerňi zemlji umorjeno.
Ah! odpri se černa zemlja,
Spregovori mati naša,
Ter poglej na stanje naše,
Kak smo revni zapušeni,
Ptuji mamki izročeni:
Slab'ga nam je kruha spekla,
S peskam nam ga usolila,
Z lokvenico zamesila;
Iz čepin nam jést' dajala;
S' ternjem nam je postiljala,
In s koprivam' pokrivala.
Glej! odpre se černa zemlja,
Govori nam mati naša,

Ter pogleda stanje naše:
„Lepe moje sirotice,
Mojga vertiča cvetlice!
Ako bi sirot ne bilo
Zarko sonce ne b' svetilo:
Zalo žarko sonce sveti,
De sirote moje krépi.

Cigale.

Kakó s korúnam ravnati, ki na njivah gnjije.

Bogu se usmili! tudi na nekterih njivah Ljubljanske okolice je korún gnjiti začel, in clo tudi na mojim verti, kamur sim ga bil letas nekoliko zovoljo semena zasadil. Včeraj sim zapazil sovražnika — gnjilobo na korúni. Tretji del mojiga krompirja je od trohljivosti načetiga ali pa že napol gnjiliga.

To žalostno šibo, ki nam žuga, odverniti, so umni kmetovavci semtertje že mnogoverstne skušnje delali, tode vse je bilo zastonj. — Nar bolje je tedej, če se korún, ko mu perje rumeneti in trohneti prične, urno izkoplje; tako zernje, kteriga se gnjiloba še poprijela ni, se odloči, v merzli vodi omije, potem hitro in dobro obriše in na zračen kraj spravi, kjer se mora pa pridno paziti, de se, kar ga gnjiti začne, odbere in v jame pomeče, odločeni pa poparjen živini poklada. Ravno takó gré tudi s tistim korúnam ravnati, kateri se pri kopanji že nagnjit dobí.

Če bi se pa na njivi veliko nagnjitiga korúna nakopalo, de bi se ne mogel vés za živino obrniti, bi vtegnilo morde práv biti, če bi se v drobne kerhličke razrezal in naglo posušil. Suh korún je za živino dobra piča in se da tudi dolgo hraniti. Živina kuhane kerhličke rada jé, in ji tudi dobro teknejo.

Gnjili korún se more zakopati, ne pa na gnojniše metati, de bolezen v gnoj ne zaide in se po njivah ne zatrosi.

Ljubi kmetovavci! pri ti priliki vas prosim, pošlite mi, kolikor je moč, korúnoviga semena, ktero bo prihodnji mesec zrelo, in ktero se po korunjevki v grozdíčkih zelenim jabelčkam enakih po

*) Psmica le ta, nekoliko poslovenjena, je med Horvati v dolni Avstrii popisana. Menimo tu prave hrovate, ktere poleg gosp. Stanka Vraza. (Kolo za literaturu, umetnost i narodni život, knjiga III.) v Istrii, v ogerskim primorji, Zadarskim okrogu, na primorskih in dalmatinskih otocih na večerni strani Ogorske in v dolni Avstrii iskati moramo, in ki se zavolj besedice „ča“ (kaj) tudi Čakavci imenujejo. Njih jezik je slovenšini dosti podoben. V dolni Avstrii živi še dan današnji okoli 6200 Horvatov, 6300 Slovakov in 2600 Čehov v četertini spod- in nadmanhartskim in pod dunajskim gojzdam, kakor se najde (s popisanjem šeg in navad, dušnih in telesnih vlastnost) lepó razloženo od gosp. profesorja Šembera v 2. zvezku prevažniga časopisa *Českého museuma* 19. tečaja. Podamo to le pesmico, prvič, ker je sama na sebi lepa; drugič pa zató, de bi slovenske pesnike na Slovanov neprecenljivi, v narodnim pesništvu ležeči zaklad opomnili.

Pisatelj.